

Het parket bij de Hoge Raad

Een zelfstandig onderdeel binnen de Hoge Raad is het parket met aan het hoofd de procureur-generaal. Van het parket maken naast de procureur-generaal en de plaatsvervangend-procureur-generaal, advocaten-generaal (AG) deel uit. Het parket is onafhankelijk en maakt geen deel uit van het Openbaar Ministerie. Het parket is onderverdeeld in drie secties: civiel recht, strafrecht en belastingrecht. De belangrijkste taak van het parket is het geven van juridische adviezen in zaken, zogenoemde conclusies, aan de Hoge Raad. Die worden door de leden van het parket in onafhankelijkheid genomen. In totaal werden in 2023 1.250 conclusies genomen: 343 in civiele zaken, 803 in strafzaken en 104 in belastingzaken.

Daarnaast heeft de procureur-generaal een aantal bijzondere taken. Zo kan hij cassatie in het belang der wet instellen om een uitspraak van de Hoge Raad te krijgen over een rechtsvraag zonder dat dit gevolgen heeft voor een (reeds afgesloten) zaak. Ook is de procureur-generaal de enige die bevoegd is tot de strafrechtelijke vervolging van bewindspersonen of Kamerleden, overigens pas na hiertoe opdracht te hebben gekregen van de regering of de Tweede Kamer. Als aangifte wordt gedaan tegen bewindspersonen of Kamerleden voert de procureur-generaal eerst een oriënterend onderzoek uit om te bezien of er aanknopingspunten zijn voor opsporing. Andere taken hebben betrekking op het toezicht op de gegevensverwerking door gerechten en het parket bij de Hoge Raad, het toezicht op het Openbaar Ministerie, de interne en externe klachtregeling en de herziening in strafzaken.

De bijzondere taken van de procureur-generaal komen in dit deel aan bod.

Cassatie in het belang der wet

Een van de bijzondere taken van de procureur-generaal is het vorderen van cassatie in het belang der wet. Dit buitengewone rechtsmiddel is een instrument om een beslissing van de Hoge Raad te krijgen over een rechtsvraag die in het belang van rechtseenheid of rechtsontwikkeling moet worden beantwoord en die niet of niet tijdig via een gewoon cassatieberoep aan de Hoge Raad kan worden voorgelegd.

Sinds februari 2023 zijn op de website van de Hoge Raad overzichten te vinden van de ingediende en te verwachten vorderingen tot cassatie in het belang der wet. In deze overzichten worden korte beschrijvingen gegeven van de rechtsvragen die in die zaken aan de orde zijn. Het doel van het plaatsen van deze overzichten is het vergroten van de doelmatigheid van dit bijzondere rechtsmiddel door de procedure transparanter te maken.

Meer informatie over cassatie in het belang der wet en de overzichten van de ingediende en te verwachten vorderingen zijn te vinden op de [website](#) van de Hoge Raad.

Verzoeken

In 2023 zijn 30 verzoeken om cassatie in het belang der wet in te stellen binnengekomen bij de

procureur-generaal. Dit zijn er acht minder dan het jaar hiervoor.

In de verslagperiode zijn 26 afwijzingsbrieven verzonden op verzoeken tot het instellen van cassatie in het belang der wet. Dit zijn er negen minder dan een jaar eerder. De meest voorkomende reden voor het afwijzen van een verzoek was dat er geen sprake was van een rechtsvraag die met het oog op de rechtseenheid en rechtsontwikkeling opheldering behoefde. Bijvoorbeeld omdat onvoldoende was gebleken van verdeeldheid in de rechtspraak over de beantwoording van de rechtsvraag.

Vorderingen en uitspraken

In 2023 zijn vijf vorderingen tot cassatie in het belang der wet ingediend. Dat zijn er zeven minder dan vorig jaar. Het betroffen vier civielrechtelijke zaken en één strafrechtelijke zaak.

Ook deed de Hoge Raad in 2023 uitspraak in vijf zaken waarin in 2022 een vordering tot cassatie in het belang der wet was ingediend. Dit betroffen vier civielrechtelijke zaken en één fiscaalrechtelijke zaak.

Openbaarheid van rechtspraak

Een van de zaken waarin in 2022 een vordering was ingediend betrof de vraag of gerechtelijke instanties in verband met de openbaarheid van rechtspraak gehouden zijn om informatie over lopende civiele procedures te verstrekken aan derden.

De Hoge Raad stelde in zijn uitspraak voorop dat bij de beantwoording van de vraag welke informatie over civiele procedures aan derden moet worden verstrekt, naast de openbaarheid van rechtspraak, ook het recht op bescherming van persoonsgegevens van belang is. Verder constateerde de Hoge Raad dat tussen de gerechten verschillen bestaan in de mate waarin en de wijze waarop aan derden informatie wordt verschaft over aanhangige civiele procedures. De Hoge Raad gaf in zijn uitspraak een aantal hoofdregels voor het verstrekken van informatie over openbare zittingen, het verstrekken van uitspraken en het verstrekken van informatie over (de stand van zaken in) procedures. Ook benadrukte de Hoge Raad dat het door de gerechten gehanteerde overzicht van aanhangige zaken voor iedereen te raadplegen moet zijn. Binnen de door de Hoge Raad uitgezette kaders hebben de gerechten ruimte om nader te bepalen hoe een en ander in de praktijk wordt toegepast. Om ervoor te zorgen dat die toepassing op gelijke wijze plaatsvindt, ligt het volgens de Hoge Raad op de weg van de gerechten om een landelijk uniforme regeling te treffen.

(Zie voor de vordering [ECLI:NL:PHR:2022:533](#) en voor de uitspraak [ECLI:NL:HR:2023:658](#).)

Inzagerecht patiënt in een medisch advies

Ook deed de Hoge Raad in 2023 uitspraak in een zaak die in 2022 was voorgelegd over de vraag of een patiënt recht heeft op inzage in de bevindingen van een arts die in opdracht van (de aansprakelijkheidsverzekeraar van) het ziekenhuis heeft beoordeeld of de behandeling van de patiënt volgens de regelen der kunst heeft plaatsgevonden. De patiënte had het ziekenhuis aansprakelijk gesteld omdat zij vond dat bij haar behandeling een medische fout was gemaakt. In opdracht van de aansprakelijkheidsverzekeraar van het ziekenhuis had een arts van een ander ziekenhuis het medisch dossier van de patiënte beoordeeld. De patiënte wilde inzage in het advies van deze arts, maar dat was geweigerd. De patiënte diende vervolgens een tuchtklacht tegen deze arts in.

Het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg (CTG) verklaarde de klacht ongegrond. Het

CTG oordeelde dat de patiënte geen beroep kon doen op de inzagerechten uit de afdeling van het Burgerlijk Wetboek die gaat over geneeskundige behandelingsovereenkomsten, omdat de 'aard van de rechtsverhouding' zich daar in dit geval tegen verzet. Het ziekenhuis en de aansprakelijkheidsverzekeraar hebben het recht om hun verdediging tegen de aansprakelijkheidsclaim 'in vrijheid en beslotenheid' voor te bereiden en moeten ook een andere arts kunnen inschakelen om de gang van zaken te beoordelen, zonder dat de patiënte inzage krijgt in de bevindingen, aldus het CTG.

Volgens de advocaat-generaal die de vordering indiende was de conclusie van het CTC juist. De juridische motivering van het oordeel van het CTG was volgens de advocaat-generaal echter niet juist, omdat het CTG verschillende bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek verkeerd toepaste. De Hoge Raad was het daarmee eens.

(Zie voor de vordering [ECLI:NL:PHR:2022:762](#) en voor de uitspraak [ECLI:NL:HR:2023:1670](#).)

Mogelijkheid van toetsing van een perspectiefbesluit

In maart 2023 werd een vordering tot cassatie in het belang der wet ingediend over de vraag of een perspectiefbesluit van de gecertificeerde instelling (GI) via de geschillenregeling van art. 1:262b Burgerlijk Wetboek aan de kinderrechter kan worden voorgelegd. De vraag werd bij de procureur-generaal onder de aandacht gebracht door Expertisecentrum Partners voor Jeugd en de Minister voor Rechtsbescherming.

Wanneer een kind in het kader van een ondertoezichtstelling door de kinderrechter uit huis is geplaatst, kan de GI – als verantwoordelijke voor de uitvoering van de maatregel van ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing – het besluit nemen dat terugplaatsing bij de ouders niet meer aan de orde is en dat het perspectief van het kind elders ligt. Dit besluit heet een perspectiefbesluit. In de rechtspraak heerste verdeeldheid over de vraag of het perspectiefbesluit in het kader van een geschillenregeling in het Burgerlijk Wetboek (eerder) aan de rechter kan worden voorgelegd.

De Hoge Raad oordeelde dat een perspectiefbesluit niet zelfstandig via de geschillenregeling aan de kinderrechter kan worden voorgelegd. Dit laat onverlet dat een perspectiefbesluit aan een rechterlijk oordeel kan worden onderworpen als dat noodzakelijk is in het kader van procedures over beslissingen, maatregelen en verzoeken die (mede) voortvloeien uit of samenhangen met dat perspectiefbesluit.

(Zie voor de vordering [ECLI:NL:PHR:2023:310](#) en voor de uitspraak van de Hoge Raad [ECLI:NL:HR:2023:1148](#).)

Kosten van een raadsman

In het verslagjaar diende de procureur-generaal in een strafzaak een vordering in om duidelijkheid te krijgen over de definitie en reikwijdte van de wettelijke term 'raadsman' als bedoeld in art. 530, tweede lid, Wetboek van Strafvordering (Sv). Het gerechtshof had in deze zaak geoordeeld dat onder het begrip "de kosten van een raadsman" ook moeten worden begrepen de kosten van door een derde, niet zijnde een advocaat, beroepsmatig verleende bijstand in een procedure bij de kantonrechter. Volgens de procureur-generaal was dat onjuist.

De Hoge Raad oordeelde in lijn met de vordering van de procureur-generaal dat onder de in art. 530, tweede lid, Sv bedoelde kosten van een raadsman alleen kunnen worden begrepen kosten die zijn gemaakt door een advocaat. De advocaat moet zijn ingeschreven op het tableau van de Nederlandse Orde van Advocaten of overeenkomstig art. 37, tweede lid, Sv als raadsman zijn toegelaten (een buitenlandse advocaat die samenwerkt met een in Nederland ingeschreven

advocaat).

(Zie voor de vordering [ECLI:NL:PHR:2023:78](#) en voor de uitspraak van de Hoge Raad [ECLI:NL:HR:2023:344](#).)

De overige zaken waarin in 2023 vorderingen werden ingediend, betroffen:

Civiel recht

- De vraag of in een inningsprocedure op grond van art. 38, vierde lid, Wet op de rechtsbijstand een bedrag aan buitengerechtelijke incassokosten kan worden toegewezen. (Zie voor de vordering [ECLI:NL:PHR:2023:656](#) en voor de uitspraak van de Hoge Raad [ECLI:NL:HR:2023:1532](#).)
- De vraag of de rechter in kort geding een veroordeling kan uitspreken tot verkoop en levering van een gemeenschapsgoed (in dit geval een woning) met het oog op de verdeling van de gemeenschap waartoe dat goed behoort. (Zie voor de vordering [ECLI:NL:PHR:2023:106](#) en voor de uitspraak van de Hoge Raad [ECLI:NL:HR:2023:499](#).)
- De vraag of de rechter ambtshalve een dwangsom kan opleggen voor het geval van niet-nakoming van een omgangsregeling als bedoeld in art. 1:377a Burgerlijk Wetboek. (Zie voor de vordering [ECLI:NL:PHR:2023:470](#) en voor de uitspraak van de Hoge Raad [ECLI:NL:HR:2023:1459](#).)

Ten slotte deed de Hoge Raad uitspraak in de volgende zaken waarin in 2022 een vordering was ingediend:

Civiel recht

- De vraag of toepassing van de schuldsaneringsregeling tussentijds kan worden beëindigd en/of de schone lei al kan worden ontnomen indien het (proberen te) benadelen van schuldeisers bekend wordt na het vonnis als bedoeld in art. 354 Faillissementswet maar voorafgaand aan het formele einde van de schuldsaneringsregeling. (Zie voor de vordering [ECLI:NL:PHR:2022:977](#) en voor de uitspraak van de Hoge Raad [ECLI:NL:HR:2023:455](#).)
- De vraag of een vordering tot verwijdering van persoonsgegevens kan worden toegewezen door de burgerlijke rechter in kort geding nadat de termijn als bedoeld in artikel 35 lid 2 Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming is verstreken. (Zie voor de vordering [ECLI:NL:PHR:2022:1154](#) en voor de uitspraak van de Hoge Raad [ECLI:NL:HR:2023:1216](#).)

Fiscaal recht

- De vraag of de dwangsomregeling bij het niet tijdig geven van een beschikking op aanvraag ook van toepassing is bij een verzoek om ambtshalve vermindering van belastingaanslagen. (Zie voor de vordering [ECLI:NL:PHR:2022:690](#) en voor de uitspraak van de Hoge Raad [ECLI:NL:HR:2023:134](#).)

Herziening

De afgelopen zeven jaren neemt het aantal ingediende verzoeken tot nader onderzoek per jaar

enigszins af in vergelijking met de jaren daarvoor. Na de invoering van de Wet herziening ten voordele op 1 oktober 2012 zijn in 2012 twee verzoeken tot nader onderzoek binnengekomen. De jaren erna betrof het de volgende aantallen: in 2013: elf; in 2014: negen; in 2015: acht; in 2016: zeven; in 2017: drie; in 2018: twee; in 2019: geen; in 2020: vier; in 2021: twee; in 2022: drie.

In 2023 zijn er geen verzoeken tot nader onderzoek binnengekomen.

Eerdere verzoeken

In 2023 waren er nog zeven verzoeken uit eerdere jaren in behandeling.

De ACAS (adviescommissie afgesloten strafzaken) heeft in 2022 geadviseerd twee verzoeken uit 2021 en een verzoek uit 2020 af te wijzen. Ten aanzien van het verzoek uit 2020 en een verzoek uit 2021 heeft de advocaat van de veroordeelde om een nadere reactietermijn op het advies verzocht. Ten aanzien van het andere verzoek uit 2021 heeft de ACAS in november 2022 advies uitgebracht. In het verslagjaar zijn de verzoeken, in navolging van het advies van de ACAS, afgewezen.

In drie verzoeken uit 2022 in met elkaar samenhangende zaken heeft de ACAS in 2023 advies uitgebracht. De verzoeken zijn overeenkomstig de adviezen van de ACAS in het verslagjaar toegewezen. De verzoeken betreffen telkens een veroordeling in 1995 tot een gevangenisstraf van 10 jaar wegens medeplegen van doodslag. Na toegewezen verzoeken tot herziening door de Hoge Raad, heeft het gerechtshof in 2015 de veroordelingen - kort gezegd - gehandhaafd. De Hoge Raad heeft de hiertegen ingestelde cassatieberoepen in 2017 verworpen.

Een verzoek uit 2018 dat betrekking heeft op een veroordeling in 2011 tot levenslang wegens oorlogsmisdrijven tijdens het gewapend conflict in Rwanda in 1994, is in 2018 naar de ACAS doorgestuurd voor advies. In het verslagjaar heeft de ACAS advies uitgebracht. Begin 2024 is het verzoek, in navolging van het advies van de ACAS, deels toegewezen. Lees [hier](#) meer.

Herziening ten nadele van de gewezen verdachte

De wet biedt ook de bijzondere mogelijkheid dat op aanvraag van het College van procureurs-generaal van het Openbaar Ministerie een onherroepelijke einduitspraak van de rechter in Nederland die vrijspraak of ontslag van alle rechtsvervolging inhoudt ten nadele van de gewezen verdachte wordt herzien. Een dergelijke aanvraag heeft nog nooit tot een herziening ten nadele van de gewezen verdachte geleid. In 2023 is herziening ten nadele van een gewezen verdachte niet aan de orde geweest.

Schorsing en ontslag van rechters

In bepaalde gevallen kunnen rechters worden geschorst of ontslagen door de Hoge Raad, bijvoorbeeld bij ziekte, gebleken ongeschiktheid voor het rechterlijk ambt of een veroordeling wegens misdrijf. De wettelijke procedure houdt in dat de Hoge Raad een beslissing tot schorsing of ontslag neemt op vordering van de procureur-generaal.

In de verslagperiode heeft de procureur-generaal drie gevallen voorgelegd aan de Hoge Raad.

De eerste zaak betrof een rechter die had geprobeerd het verloop te beïnvloeden van de MH17-

zaak. Zij was niet als rechter met de behandeling en beoordeling van deze zaak belast. De procureur-generaal was van oordeel dat de betrokkene hierdoor ernstig nadeel had toegebracht aan de goede gang van zaken bij de rechtspraak en het daarin te stellen vertrouwen. Dit is een grond voor oplegging van een disciplinaire maatregel. De procureur-generaal was van mening dat schriftelijke berisping een passende maatregel was en stelde een daartoe strekkende vordering in (gepubliceerd in NJ 2023/302). De Hoge Raad oordeelde overeenkomstig en heeft de betrokkene de maatregel van schriftelijke berisping opgelegd (ECLI:NL:HR:2023:1019). De tweede zaak betrof een rechter die wegens ziekte gedeeltelijk langdurig arbeidsongeschikt was geworden. Voor dergelijke gevallen bepaalt de wet dat de Hoge Raad de betrokken rechter kan herplaatsen in diens ambt voor het aantal uren dat hij zijn werkzaamheden kan verrichten en hem ontslag verleent voor het aantal uren dat hij dit niet kan. De procureur-generaal was van oordeel dat ten aanzien van de betrokkene was voldaan aan de voorwaarden voor herplaatsing en gedeeltelijk ontslag en stelde een daartoe strekkende vordering in. De Hoge Raad oordeelde overeenkomstig en heeft de rechter herplaatst en voor het overige ontslagen (HR 15 september 2023, 23/03262).

In de derde zaak ging het om een rechter die wegens ziekte langdurig en volledig arbeidsongeschikt was. Duurzame re-integratie was niet te verwachten. De procureur-generaal was van oordeel dat ten aanzien van de betrokkene was voldaan aan de voorwaarden voor ontslag wegens ziekte en diende een vordering tot ontslag in. In het verslagjaar had de Hoge Raad nog niet op deze vordering beslist.

Ook werden enkele reflectieve en oriënterende gesprekken met rechters gevoerd.

De procureur-generaal is in het verslagjaar een oriënterend onderzoek gestart naar aanleiding van een melding van een president van een gerecht. De melding ging over onregelmatigheden bij de ondertekening van arresten en processen-verbaal in zaken die op zogenoemde strafrolzittingen leidden tot niet-ontvankelijkheid van de verdachte in het hoger beroep. Dit oriënterend onderzoek was aan het einde van het verslagjaar nog niet afgerond.

Strafrechtelijke vervolging van bewindspersonen of Kamerleden

In een protocol is omschreven op welke wijze wordt omgegaan met aangiften over ambtsdelicten van bewindspersonen en Kamerleden die binnenkomen bij een ministerie, het Openbaar Ministerie of bij de procureur-generaal bij de Hoge Raad. De procureur-generaal kan in zo'n geval de minister van Justitie en Veiligheid informeren over de vraag of er aanknopingspunten zijn voor een opsporingsonderzoek. Hij doet dit na het verrichten van een oriënterend onderzoek.

Oriënterend onderzoek naar aanleiding van aangifte tegen minister

In 2023 heeft de procureur-generaal een oriënterend onderzoek verricht naar aanleiding van een aangifte door acht moslimorganisaties tegen de (inmiddels voormalig) minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs Wiersma. De aangifte werd gedaan in verband met aangekondigde maatregelen in een Kamerbrief en uitspraken van minister Wiersma in de media en in ambtelijke nota's over informele scholing.

De procureur-generaal informeerde de minister van Justitie en Veiligheid dat hij geen aanknopingspunten zag voor een opsporingsonderzoek naar aanleiding van deze aangifte. Er was volgens de procureur-generaal geen verdenking dat minister Wiersma zich schuldig had gemaakt aan het ambtsdelict dat kort gezegd gaat om het nemen van beslissingen of het geven van bevelen, wetende dat daardoor de Grondwet of andere wet- en regelgeving worden geschonden. Ook was er volgens de procureur-generaal geen verdenking dat de minister zich schuldig had gemaakt aan groepsbelediging, het aanzetten tot haat en discriminatie of discriminatie in de uitoefening van het ambt.

Lees [hier](#) het verslag van het oriënterend onderzoek.

Bemoeienis met aangiften tegen Kamerleden wegens uitingsdelicten

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft zich in 2023 in twee zaken waarin aangiften waren gedaan tegen Kamerleden wegens uitingsdelicten in verbinding gesteld met de procureur-generaal. Daarbij gaf het OM hem de gelegenheid om zich uit te laten over de vraag of sprake was van een aangifte in de zin van het protocol.

Het protocol heeft alleen betrekking op aangiften tegen een bewindspersoon of Kamerlid voor zover het een ambtsdelict betreft. Als het strafbare feit in de aangifte geen ambtsdelict is, is het, zoals bij iedere aangifte, aan het OM om een vervolgingsbeslissing te nemen. Als het gaat om uitingsdelicten gepleegd door een Kamerlid (of bewindspersoon) zou sprake kunnen zijn van een "oneigenlijk ambtsdelict". Dat is het geval als bij het begaan van het feit gebruik is gemaakt van macht, gelegenheid of middel door het ambt geschonken (art. 44 Wetboek van Strafrecht). Als het gaat om oneigenlijke ambtsdelicten heeft het OM meer ruimte om de zaak zelf te behandelen dan wanneer het gaat om eigenlijke ambtsdelicten.

In beide gevallen oordeelde de procureur-generaal, net als de hoofdofficier van justitie, dat het OM de zaken niet hoefde te behandelen als aangiften in de zin van het protocol.

Minder brieven

Ten opzichte van 2022 ontving de procureur-generaal minder brieven van mensen die aangifte wensten te doen tegen bewindspersonen omdat zij het niet eens waren met politieke beslissingen of gevoerd beleid. Van dit soort brieven ontving hij er in 2023 twee (in 2022 waren dit er zeven). De procureur-generaal heeft hierop meegedeeld dat de brieven volgens hem moesten worden beschouwd als een mening en een uiting van onvrede en niet als een aangifte in de zin van art. 2 onder a van het protocol.

Anonieme aangifte

De procureur-generaal ontving in 2023 ook een anonieme aangifte. De aangifte was gericht tegen de staatsecretaris van Financiën wegens het uitvaardigen van het Besluit Rechtsherstel box 3 d.d. 28 juni 2022 (verder: het Besluit). Gesteld werd dat de staatsecretaris met dat besluit belastinginspecteurs aanzette tot knevelarij en een criminele organisatie inrichtte (de Belastingdienst). Het voornaamste bezwaar van de aangever was dat de staatssecretaris in het Besluit zonder wettelijke basis instructie had gegeven om op een bepaalde manier inkomstenbelasting te heffen c.q. terug te geven. Volgens de aangever werd daardoor gehandeld in strijd met het legaliteitsbeginsel.

De procureur-generaal heeft de aangifte beschouwd als een uiting van onvrede en niet als een

aangifte in de zin van art. 2 onder a van het protocol.

Toezicht op het Openbaar Ministerie

De procureur-generaal bij de Hoge Raad kan de minister van Justitie en Veiligheid informeren over het feit dat naar zijn oordeel het Openbaar Ministerie (OM) bij de uitoefening van zijn taak de wettelijke voorschriften niet naar behoren handhaaft of uitvoert. In het kader van deze taak heeft de procureur-generaal verschillende thematische onderzoeken gedaan naar de wijze waarop het OM zijn taken uitvoert. Daarbij ging de aandacht telkens uit naar de juridische kwaliteit van de onderzochte taak.

In 2022 is een onderzoek gestart waarbij de hoofdvraag luidt of het OM bij het stellen van bijzondere voorwaarden aan voorwaardelijke invrijheidstelling de wettelijke voorschriften naleeft en in overeenstemming met de geldende rechtsbeginselen handelt. In het verslagjaar is een rapport opgesteld, dat begin 2024 aan de minister van Justitie en Veiligheid is aangeboden.



Aanbieding van het toezichtrapport aan de minister

In 2023 gestarte onderzoeken

In 2023 is een onderzoek gestart waarbij de hoofdvraag luidt of het OM bij het uitoefenen van zijn taak op het gebied van het beschermen van getuigen en hun naasten die (mogelijk) vallen onder het stelsel getuigenbescherming de wettelijke voorschriften naar behoren handhaaft en uitvoert. Onder wettelijke voorschriften worden ook verdragsrechtelijke voorschriften, algemene rechtsbeginselen, algemene maatregelen van bestuur, richtlijnen en (andere) instructies begrepen. Het toezichtrapport is in het verslagjaar afgerond en begin 2024 aan de minister van Justitie en Veiligheid aangeboden.

Lees [hier](#) meer informatie.

Aan de toezichthoudende taak kan niet alleen invulling worden gegeven door thematische onderzoeken, maar ook door incidentenonderzoeken naar concrete gebeurtenissen. In 2023 is een incidentenonderzoek gestart in verband met het steekincident in een supermarkt aan de Haagse Turfmarkt op 20 juni 2023. Het onderzoek vindt plaats in aanvulling op het onderzoek dat door de Inspectie Justitie en Veiligheid wordt verricht. Het onderzoek is er onder meer op gericht inzicht te verkrijgen in de informatie die bij het OM in de jaren voorafgaand aan het steekincident bekend was over de psychische gesteldheid van de verdachte en wat het OM met die kennis heeft gedaan bij de uitvoering van zijn wettelijke taken. De onderzoeksresultaten worden in 2024 verwacht.

Lees [hier](#) meer informatie.

Ten slotte is in 2023 een onderzoek gestart waarbij de hoofdvraag luidt of het OM bij het seponeren van strafzaken de toepasselijke wettelijke voorschriften naar behoren naleeft. De onderzoeksresultaten worden in 2024 verwacht.

Toezicht verwerking persoonsgegevens rechten en parket bij de Hoge Raad

De toezichthoudende rol van de procureur-generaal bij de Hoge Raad bestaat onder meer uit het behandelen van klachten van betrokkenen die van mening zijn dat de verwerking van hun persoonsgegevens door de gerechten of het parket bij de Hoge Raad inbreuk maakt op de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) of de krachtens de Richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging vastgestelde bepalingen. Dit is vastgelegd in de Regeling toezicht verwerking persoonsgegevens door gerechten en het parket bij de Hoge Raad.

Ingediende klachten

In 2023 zijn vier klachten ingediend bij de procureur-generaal bij de Hoge Raad. Dit is een lager aantal klachten dan in voorgaande jaren is ingediend. In 2022 zijn vijf klachten ingediend. In de jaren ervoor kwamen elf (2021), zeven (2020), twaalf (2019) en zes (2018) klachten binnen.

Twee van de in 2023 ingediende klachten zijn in 2023 afgehandeld.

In een zaak is onder meer geantwoord dat de procureur-generaal niet bevoegd is tot behandeling van een klacht over de verwerking van persoonsgegevens in een rapport van een bijzondere curator. Ten aanzien van de klacht dat de rechter (de gegevens uit) het rapport heeft gebruikt door zijn beslissing op onder meer het rapport te baseren, is geantwoord dat op grond van art. 11 van de Regeling toezicht verwerking persoonsgegevens door gerechten en het parket bij de Hoge Raad niet kan worden geklaagd over de zakelijke inhoud van een rechterlijke beslissing. De klacht dat de rechtbank klaagster niet actief heeft geïnformeerd over haar privacyrechten werd ongegrond verklaard. Daarbij is erop gewezen dat openbare informatie hierover te vinden is op www.rechtspraak.nl.

In een andere zaak stuurde de rechtbank brieven naar een oud huisadres. Geklaagd werd dat de rechtbank zich niet heeft gehouden aan de opslagbeperking in de zin van artikel 5 lid 1 onder e) AVG. Er werd ook geklaagd dat de rechtbank geen zorg heeft gedragen voor de juistheid van de gegevens in de zin van artikel 5 lid 1 onder d) AVG. De klacht is ter behandeling doorgestuurd naar het bestuur van de rechtbank, omdat de rechtbank over alle relevante gegevens beschikt.

Vordering

In het verslagjaar heeft de procureur-generaal voor het eerst een vordering ingesteld op grond van de Regeling toezicht verwerking persoonsgegevens door gerechten en het parket bij de Hoge Raad. Deze vordering betreft de verwerking van persoonsgegevens in het E-archief. Het E-archief is een interne databank van de Rechtspraak die ongeanonimiseerde uitspraken bevat. Klachten waren ingediend over het opnemen van persoonsgegevens in het E-archief, het raadplegen en delen daarvan in het kader van een rechtszaak en over het afwijzen van een verzoek van klager om zijn persoonsgegevens niet via (onder meer) het E-archief te verspreiden. De vordering strekt ertoe dat de Hoge Raad een onderzoek instelt naar de verwerking van de persoonsgegevens van de klager in het E-archief. De procureur-generaal geeft de Hoge Raad in overweging om de klachten gegrond te verklaren voor zover niet is voldaan aan het beginsel van transparante gegevensverwerking (artikel 5 lid 1 onder a) AVG).

Voor het overige slagen de klachten volgens de procureur-generaal niet. Verder strekt de vordering ertoe dat de Hoge Raad onderzoekt of de inrichting van het E-archief momenteel voldoet aan de normen van de AVG. De procureur-generaal komt tot de slotsom dat, nadat verbetermaatregelen zijn getroffen, aan die normen wordt voldaan. De Hoge Raad heeft in het verslagjaar nog geen uitspraak gedaan.

Zie [ECLI:NL:PHR:2023:823](#).

Datalekken

In het verslagjaar zijn 262 inbreuken op de AVG, in de zin van datalekken, geregistreerd. Een enkele keer hebben die geleid tot het treffen van interne beheersmaatregelen. Dit aantal is fors hoger dan in 2022 (175), 2021 (208) en 2020 (197). Tien datalekken vonden binnen de Hoge Raad plaats. De overige datalekken vonden plaats bij 13 gerechten en bij IVO Rechtspraak, de ICT-dienstverlener voor de Rechtspraak. Net als in voorgaande jaren ging het in het merendeel van de gevallen (159) om het tonen, versturen of afgeven van persoonsgegevens aan een persoon terwijl dit niet de bedoeling was. In andere gevallen ging het onder meer om gestolen of kwijtgeraakte gegevensdragers en/of papier met persoonsgegevens (19), en om persoonsgegevens die per ongeluk zijn gepubliceerd (68). Laatstgenoemd aantal is aanzienlijk hoger dan in 2022 (13).

In het verslagjaar is melding gemaakt van een datalek van aanzienlijke omvang bij het Centraal Insolventie Register (hierna: CIR). In de publieke omgeving van het CIR worden gegevens van faillissementen en schuldsaneringen van natuurlijke personen gepubliceerd conform de wettelijke verplichting die op de Rechtspraak rust. Gebleken is dat sinds 1995 persoonsgegevens te lang, namelijk buiten de daarvoor bestemde termijn van zes maanden, zichtbaar zijn geweest in het CIR. De rechtbanken hebben de benodigde herstelacties uitgevoerd. Ook zijn er maatregelen genomen om eventuele toekomstige inconsistenties te voorkomen.

Tussen de gerechten bestaan verschillen in het aantal datalekmeldingen. Een groter aantal datalekmeldingen bij een gerecht hoeft niet te duiden op een lager niveau van gegevensbescherming dan bij een gerecht met minder meldingen. Het kan ook samenhangen met de mate waarop de organisatie alert is op datalekken en/of de inschatting of een datalek een risico inhoudt dat verplicht tot melding bij de toezichthouder.

Overig

Gebleken is dat een gerecht ongepseudonimiseerde uitspraken verstrekt aan een uitgever, die deze uitspraken ongepseudonimiseerd publiceert. De procureur-generaal heeft met het gerecht afgesproken dat deze werkwijze wordt aangepast.

Een journalist vroeg de procureur-generaal om een beoordeling van de (afwijzende) reacties van gerechten op zijn vraag om aan hem beschikkingen te verstrekken of inzage daarin te verlenen. Hierop is geantwoord dat het niet tot de taken en bevoegdheden van de procureur-generaal behoort om dergelijke reacties inhoudelijk te beoordelen.

Externe klachtzaken

Iedereen die een klacht heeft over de manier waarop een rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast zich in de uitoefening van zijn functie ten opzichte van hem of haar heeft gedragen kan

een klacht indienen bij de procureur-generaal bij de Hoge Raad. Zo'n klacht moet gaan over het gedrag van een rechter; klagen over een rechterlijke beslissing is uitdrukkelijk uitgesloten. Informatie over de klachtregeling is te vinden op de [website](#) van de Hoge Raad.

De instroom van klachten blijft in vergelijking met de jaren voor 2023 hoog. Niet alleen zijn er meer klagers, ook klagen individuele klagers vaak over meerdere rechters en procedures.

In 2023 zijn 121 klachten bij de procureur-generaal ingediend. Ter vergelijking: in 2022 waren 108 klachten ingediend. De 121 klachten zijn op 9 na alle in 2023 afgehandeld. Zes van deze klachten zijn begin 2024 afgehandeld. Daarnaast zijn in 2023 nog 10 klachten uit 2022 afgehandeld.

Twee klagers stelden dezelfde rechtsvraag aan de orde in hun klachten. De procureur-generaal heeft deze klagers bericht dat hij voornemens is de betreffende rechtsvraag in één van de klachtzaken ter beantwoording voor te leggen aan de Hoge Raad.

Categorieën klachten

Klachten met betrekking tot een rechterlijke beslissing

Net als in de afgelopen jaren had in 2023 een groot deel van de behandelde klachten betrekking op een rechterlijke beslissing. In de verslagperiode werd in 67 van de afgehandelde klachtzaken (onder meer) aangevoerd dat de klager het niet eens was met een rechterlijke beslissing.

Het begrip "rechterlijke beslissing" ziet niet enkel op de eindbeslissing in een zaak. Ook over andere beslissingen van een rechter kan in de klachtprocedure niet worden geklaagd. Zo was er een klacht die inhield dat het hof niet was uitgegaan van de juiste gegevens, zoals de rechtbank in haar vonnis had vastgesteld. Het hof zou verder de goede procesorde hebben geschonden door na de conclusie van antwoord niet de verschijning van partijen ter zitting te bevelen. Daarnaast zou het hof ten onrechte de gedaagde in eerste aanleg hebben aangemerkt als appellant. De (plaatsvervangend) procureur-generaal heeft de klager erop gewezen dat de vaststelling van de feiten, de beslissing om al dan niet een mondelinge behandeling te houden en de aanduiding van de processuele rollen van partijen rechterlijke beslissingen zijn of berusten op rechterlijke beslissingen. De wettelijke klachtregeling is niet bedoeld om beslissingen van een rechter opnieuw te doen beoordelen of te doen veranderen. De (plaatsvervangend) procureur-generaal kon de klachten daarom niet in behandeling nemen.

Een andere klacht had betrekking op de afwijzing door de rechter van een verzoek van de klager om het onderzoek ter zitting met gesloten deuren te laten plaatshebben. De procureur-generaal legde uit dat het algemeen wettelijk uitgangspunt is dat zittingen openbaar zijn. Volgens de wet kan de rechter bepalen dat het onderzoek ter zitting geheel of gedeeltelijk zal plaatshebben met gesloten deuren. Dit betekent dat de klacht gericht was tegen een rechterlijke beslissing. De procureur-generaal kon de klacht daarom niet in behandeling nemen. Daarnaast klaagde deze klager ten behoeve van een andere persoon, van wie ook zaken op die zitting behandeld werden. De procureur-generaal merkte op dat volgens de wettelijke klachtregeling een klacht betrekking moet hebben op een gedraging van de rechter jegens de klager. Zelfs in het geval dat sprake zou zijn van een gedraging van een rechter in de uitoefening van zijn rechtsprekende functie, geldt dat geen sprake was van een gedraging jegens de klager. Alleen daarom al kan de procureur-generaal ook die klacht niet in behandeling nemen.

In een andere zaak werd geklaagd over een rechter die bij beschikking een zorgmachtiging op grond van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvzggz) had verleend. De klager vond

dat de gang van zaken in strijd was met de beginselen van een goede procesorde en dat een en ander enerzijds was verweven met het bepaalde in art. 6 EVRM en anderzijds verband hield met de bejegening van hem door de rechter. De (plaatsvervangend) procureur-generaal heeft uitleg gegeven over het systeem van de Wvvgz. Hij merkte op dat de Wvvgz de rechter de bevoegdheid geeft de betrokkene te horen in de accommodatie waar de betrokkene verblijft en dat de rechter bij dergelijke zittingen niet verplicht is een toga te dragen. Verder bepaalt de rechter de orde op de zitting. Hieronder valt hoe de zitting verloopt en in hoeverre iemand in staat wordt gesteld te vertellen hoe hij over een zorgmachtiging denkt. De rechter is ook verplicht ambtshalve na te gaan of er andere, minder ingrijpende alternatieven dan een zorgmachtiging voorhanden zijn. De (plaatsvervangend) procureur-generaal merkte op dat dit betekent dat de klachten van de klager over de procedure en de beschikking betrekking hebben op beslissingen van de rechter. Dergelijke klachten kan de (plaatsvervangend) procureur-generaal niet in behandeling nemen.

Een andere klacht hield in dat de rechter in twee wrakingsprocedures zou hebben ontkend dat bepaalde mededelingen door, namens of in overleg met haar zijn gedaan aan de klager. De eerste mededeling zou aan de klager zijn gedaan toen hij kort voor de zitting om uitstel verzocht, omdat hij positief was getest op corona. De klager zei dat hij van de griffie te horen kreeg dat de zitting doorgang zou vinden en dat de rechter zou hebben gezegd: "Het is nu een keer klaar". De tweede mededeling volgde op het verzoek van de klager om een last tot toevoeging. De griffie had meegedeeld dat de rechter de last niet heeft willen verstrekken. Na beide mededelingen had de klager de rechter gewraakt. De rechter heeft in de wrakingsprocedures volgens de klager gelogen door te zeggen dat de uitspraken van de griffie niet door, namens of in overleg met haar zijn gedaan. Beide wrakingsverzoeken zijn door de wrakingskamer afgewezen. De (plaatsvervangend) procureur-generaal constateerde dat de klager en de rechter klaarblijkelijk van mening verschillen over wat zich feitelijk heeft afgespeeld. In beide gevallen heeft de wrakingskamer het standpunt van de rechter gevolgd en de verzoeken van de klager afgewezen. In het geval er ten aanzien van de klacht een uitspraak van een rechterlijke instantie is gedaan waartegen geen rechtsmiddel openstaat, is de (plaatsvervangend) procureur-generaal niet verplicht de klacht in behandeling te nemen. De (plaatsvervangend) procureur-generaal zag geen reden om van die regel af te wijken en nam de klacht niet in behandeling.

Klachten over een gedraging van een rechter

Een andere categorie klachten betreft klachten over de wijze waarop een rechter zich heeft gedragen jegens de klager. Het gaat daarbij om de vraag of de grenzen van hetgeen behoorlijk is overschreden zijn.

In een zaak waarin geklaagd werd over de bejegening door de rechter vond de klager de rechter ongeïnteresseerd, intimiderend en denigrerend. De klager vond ook dat de rechter zich niet had voorbereid op de zitting en de verhoren van de getuige en de klager. Deze klacht kwam voort uit de overtuiging van de klager dat de wederpartij zich schuldig zou hebben gemaakt aan meened, valsheid in geschrift en leugens en dat de rechter daar niet op is ingegaan.

Daarnaast had de rechter bij aanvang van de verhoren van de klager en de getuige gezegd dat hij geen vragen had voorbereid. De procureur-generaal oordeelde dat de klacht dat de rechter niet is ingegaan op de stellingen dat de wederpartij zich schuldig zou hebben gemaakt aan meened, valsheid in geschrift en leugens, een klacht was over een rechterlijke beslissing. Daar kan niet over geklaagd worden. De enige mogelijkheid om tegen een beslissing van een rechter op te komen is door hiertegen een rechtsmiddel in te stellen. Daarnaast oordeelde de procureur-generaal dat de enkele mededeling van de rechter aan het begin van het getuigenverhoor dat hij

geen vragen had voorbereid niet wijst op een ongeïnteresseerde of onvoorbereide houding van de rechter ten aanzien van de behandeling van de zaak. Ook verder zag de procureur-generaal geen aanknopingspunt voor de juistheid van de stelling van de klager dat de rechter ongeïnteresseerd, intimiderend en denigrerend, dan wel onvoorbereid zou zijn geweest. In een andere zaak was de klacht dat de raadsheer niet naar het hele dossier had gekeken en dat zij de klager zou hebben gedwongen tot een schikking met de wederpartij. Ook werd geklaagd dat de raadsheer zou hebben geschreeuwd tegen de klager en dat de raadsheer partijdig was. De klager had de klacht eerder ingediend bij het hof. Het gerechtshof had de raadsheer om een reactie gevraagd. De raadsheer gaf aan dat na behandeling van de zaak, een schikkingspoging van partijen en een tweede schorsing van de zitting, door het hof een voorlopig oordeel is gegeven. Beide partijen wilden dat. Verder herkende de raadsheer zich niet in het geschetste beeld van haar en van de zitting. Zij lichtte dat toe. Het gerechtshof heeft de klager geschreven dat het binnen het hof van groot belang wordt geacht dat partijen behoorlijk worden bejegend. Het gerechtshof heeft vastgesteld dat de ervaring van de klager niet overeenkomt met de beleving van de raadsheer. Dit neemt niet weg dat het gerechtshof het oprecht vervelend vond dat de klager de bejegening van de raadsheer als onaangenaam heeft ervaren. Binnen de organisatie heeft de brief van de klager aanleiding tot reflectie en terugkoppeling gegeven. De procureur-generaal overwoog dat het gerechtshof hiermee kennelijk tot uitdrukking heeft gebracht dat de klacht onvoldoende aanknopingspunten bood om de stelling van de klager over een onbehoorlijke bejegening nader te onderzoeken. De procureur-generaal vond dat het gerechtshof de klacht behoorlijk had behandeld en afgedaan, zodat er geen aanleiding was voor een nieuw onderzoek door hem.

Een klachtzaak betrof een klacht over een rechter die in de publieke binnenruimte van het gerechtshof geen mondkapje had gedragen, terwijl het dragen van een mondkapje in een dergelijke ruimte toen wel verplicht was. Het gerechtshof had de klager naar aanleiding van de klacht geschreven dat op basis van interne informatie het gerechtshof concludeerde dat de klacht terecht was. Het gerechtshof schreef dat de rechter het zeer betreunde dat zij zich zonder mondkapje in de publieke ruimte had begeven en dat zij zich ervan bewust was dat ze daarmee haar voorbeeldfunctie had verzaakt. Het gerechtshof sloot zich hierbij aan en schreef dat de kwestie intern de nodige aandacht had gekregen. Het gerechtshof had echter niet besloten tot het nemen van een disciplinaire maatregel. Het gerechtshof schreef verder dat dit nadrukkelijk niet betekende dat er geen begrip was voor het feit dat de klager zich – gelet op diens medische situatie – zorgen maakte over zijn gezondheid en dat het gerechtshof dat onderschatte. Mede namens de rechter bood het gerechtshof excuses aan voor wat er was gebeurd. De procureur-generaal vond dat de klacht dat de rechter geen mondkapje had gedragen op een zorgvuldige manier was behandeld en hij vond de beoordeling van de klacht niet onjuist. De klager had daarom onvoldoende belang bij een onderzoek naar zijn klacht door de Hoge Raad.

Volgens de wettelijke klachtregeling kan alleen geklaagd worden over het gedrag van een rechter in de uitoefening van zijn rechtsprekende functie. In een klachtzaak werd een klacht ingediend tegen de president van een rechtbank. De klager had twee brieven ontvangen van de griffier in opdracht van de behandelend bestuursrechter. In de brieven stond dat de rechtbank in verband met misbruik van recht in beginsel geen zaak meer zou aanleggen wanneer de klager een beroep deed op betalingsonmacht inzake het verschuldigde griffierecht. Het beroep dat hij wilde instellen was vervolgens niet in behandeling genomen. De klager vond dat dit in strijd was met het recht op toegang tot de rechter en had een klacht ingediend bij het gerechtshof. Het gerechtshof liet weten dat de klager daarmee het gerechtshof feitelijk vroeg om te toetsen of deze brieven, met een inhoud die was gestoeld op een rechterlijk oordeel, rechtmatig

aan de klager verzonden waren. Dit was niet mogelijk, want dan zou het gerechtshof in het rechterlijk domein treden. De procureur-generaal heeft de klager laten weten dat voor zover hij klaagt over het gedrag van de president in haar functie van president van de rechtbank en voorzitter van het gerechtshof, de klacht niet gaat over een gedraging van de president als rechter. Daarom kan de procureur-generaal de klacht niet in behandeling nemen. Voor zover de klacht was gericht tegen de beslissing van de behandelend bestuursrechter om geen zaak aan te leggen, klaagt de klager in wezen over een rechterlijke beslissing. Daar kan niet over geklaagd worden.

Een klager moet ook voldoende belang hebben bij een klacht. In een klachtzaak werd onder meer geklaagd dat het gerechtshof weigerde een rechter aan te wijzen in een bestuursrechtelijke procedure. Er zou sprake zijn van rechtsweigering. De klager had eerder bij het gerechtshof geklaagd dat er nog geen behandelend rechter was aangewezen in zijn zaak. Het gerechtshof had de klager hierop laten weten dat in de voorfase door een algemeen team met o.a. rechters richting wordt gegeven aan het verloop van de procedure. Pas op het moment dat de voorfase is afgerond, wordt besloten welke rechter de zaak inhoudelijk gaat behandelen. Die beslissing was, zo schreef het gerechtshof, in de procedure van de klager nog niet genomen. De procureur-generaal merkte in antwoord op de klacht dat het gerechtshof weigert een rechter aan te wijzen op dat van zo'n situatie geen sprake was. Hij verwees naar de reactie van het gerechtshof die inhield dat na afronding van de voorfase wordt besloten welke rechter de zaak van de klager gaat behandelen. Omdat de zaak zich nog in de voorfase bevond, was die beslissing nog niet genomen. De procureur-generaal liet weten dat gelet op deze reactie de klager redelijkerwijs onvoldoende belang had bij een onderzoek als bedoeld in art. 13a Wet RO. Voor zover de klager klaagde over rechtsweigering, merkte de procureur-generaal nog op dat daarvan geen sprake was. Van rechtsweigering is sprake indien de rechter weigert te beslissen over de voor hem aanhangige zaak. Het gaat dan om de situatie dat in het geheel geen beslissing wordt genomen of dat de beslissing steeds wordt uitgesteld. Die situatie deed zich in deze zaak niet voor.

In een andere zaak werd geklaagd over de gang van zaken op een zitting van de kantonrechter. De klager klaagde dat de rechter niet wilde uitleggen waarom een eerdere uitspraak door een andere rechter onjuist was, dat hij van de rechter zijn standpunten niet mocht toelichten en dat de rechter had gezegd dat hij niet in discussie met de klager ging. Deze klachten betroffen volgens de procureur-generaal rechterlijke beslissingen, waarover niet geklaagd kon worden. Daarnaast klaagde de klager dat de rechter, toen hij nog een opmerking wilde maken, enige keren "Dag (naam klager)" tegen hem zei. Die klacht betrof wel de wijze waarop de rechter zich in de uitoefening van zijn functie jegens de klager had gedragen. Het gerechtshof had in reactie op die klacht aan de klager onder meer geschreven dat de rechter na de uitspraak hem had verzocht de zaal te verlaten, omdat de rechter de volgende zaak moest behandelen. De klager maakte weinig aanstalten om weg te gaan en bleef opmerkingen maken over de volgens hem verkeerde uitspraak. De rechter had de klager daarop nog een keer dringend verzocht om te vertrekken. De klager had daaraan uiteindelijk gehoor gegeven. Om de ook toen nog aanhoudende bezwaren van de klager tegen de uitspraak te onderbreken, had de rechter inderdaad één of twee keer duidelijk gezegd: "Dag meneer". Het gerechtshof schreef dat het kon begrijpen dat deze gang van zaken zowel voor de klager als voor de rechter onplezierig was geweest, maar het vond dat de klager onder deze omstandigheden niet onheus is bejegend. De procureur-generaal achtte de behandeling van de klacht door het gerechtshof zorgvuldig en de beoordeling daarvan niet onjuist. Er was dan ook geen aanleiding voor een nieuw onderzoek daarnaar door de procureur-generaal.

Vorderingen

In de verslagperiode gaven twee van de klachten aanleiding tot het indienen van een vordering bij de Hoge Raad tot het doen van nader onderzoek naar de gedraging van een rechter. De procureur-generaal is voornemens om de rechtsvraag, die in deze twee klachtzaken aan de orde is, in 2024 ter beantwoording voor te leggen aan de Hoge Raad.

Interne klachtzaken

In de verslagperiode zijn drie klachten ingediend tegen leden van het parket bij de Hoge Raad.

Een van de klachten was gericht tegen een advocaat-generaal. De klacht hing samen met de inhoud en de strekking van de conclusie die deze advocaat-generaal had genomen in de zaak van de klager. De andere klachten werden ingediend door mensen die het niet eens waren met de afhandeling van bij de procureur-generaal ingediende klachten als bedoeld in art. 13a Wet op de rechterlijke organisatie. Op grond van de klachtenregeling kan echter niet worden geklaagd over de inhoud van een conclusie of beslissingen die worden genomen door de procureur-generaal of de plaatsvervangend procureur-generaal in het kader van de uitvoering van de bijzondere taken van de procureur-generaal (zie art. 2.4 van de [klachtenregeling](#)).

Aanwijzen ander gerecht

In de verslagperiode is één verzoek tot aanwijzing van een gerecht voor de (mogelijke) vervolging en berechting van een rechter behandeld (artikel 510 Wetboek van Strafvordering).

Het verzoek betrof een rechter tegen wie aangifte was gedaan van (poging tot) overtreding van artikel 284 Wetboek van Strafrecht (dwang). De aangifte was gedaan door een advocaat die meende dat de betrokkene had geprobeerd - door te dreigen tegen die advocaat aangifte te doen van meened - hem te dwingen zich terug te trekken uit de advocatuur. In de conclusie merkte de procureur-generaal op dat het verzoek was gedaan voordat was beoordeeld of sprake was van een redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit. Dit staat niet in de weg aan toewijzing van het verzoek. Het parket bij het door de Hoge Raad aangewezen gerecht beoordeelt de haalbaarheid en de opportuniteit van de vervolging. De Hoge Raad wees in navolging van de conclusie de rechtbank Rotterdam aan ([ECLI:NL:HR:2023:38](#)).

Betekening van exploten

In het verslagjaar werden 1792 exploten betekend. Daarvan bevatten 352 exploten een dagvaarding. Het merendeel betreft exploten waarbij derdenbeslag wordt gelegd onder de Staat der Nederlanden.

Overige correspondentie

Naast brieven die de procureur-generaal ontvangt in het kader van de bijzondere taken, zoals de externe klachtregeling en cassatie in het belang der wet, bereiken de procureur-generaal ieder jaar andere brieven. De schrijvers van die brieven leggen verschillende vragen en problemen aan de procureur-generaal voor in de hoop dat hij daar een antwoord op of oplossing voor heeft.

De brieven betreffen onder andere aangiften van strafbare feiten tegen personen of instanties en/of verzoeken om vervolging. Er zijn ook brieven die verzoeken bevatten om in te grijpen in een zaak, de behandeling daarvan over te nemen of een uitspraak te vernietigen. Daarnaast zijn er verzoeken om juridisch advies. Een enkele keer wil een schrijver van een brief in gesprek met de procureur-generaal over de invulling van specifieke juridische termen die in een vonnis of arrest zijn gebruikt. Het merendeel van deze brieven betreft kwesties waarin de procureur-generaal geen taken of bevoegdheden heeft op basis waarvan hij iets zou kunnen betekenen voor de schrijver van de brief.

In 2023 zijn 44 van deze brieven bij de procureur-generaal ingekomen. Deze brieven zijn op drie na alle in 2023 beantwoord. Daarnaast zijn begin 2023 nog vier brieven uit 2022 beantwoord.

Verder zijn in 2023 nog twee verzoeken bij de procureur-generaal ingekomen waarin wordt verzocht om toepassing te geven aan zijn bevoegdheden op grond van art. 121 Wet RO. Op grond van die bepaling waakt de procureur-generaal in het bijzonder voor de handhaving en uitvoering van wettelijke voorschriften bij de Hoge Raad, de gerechtshoven en de rechtbanken.

Samenstelling parket 31-12-2023

Procureur-generaal	Mr. F.W. Bleichrodt
Plaatsvervangend procureur-generaal	Mr. M.H. Wissink (C)
Advocaten-generaal	Mr. P.J. Wattel (B) Mevrouw mr. E.M. Wesseling-van Gent (C) Mevrouw mr. E.B. Rank-Berenschot (C) Mr. D.J.C. Aben (S) Mr. E.J. Hofstee (S) Mr. P. Vlas (C) Mr. A.E. Hartevelde (S) Mr. G.R.B. van Peurse (C) Mevrouw mr. T.N.B.M. Spronken (S) Mevrouw mr. C.M. Ettema (B) Mevrouw mr. R.H. de Bock (C) Mr. T. Hartlief (C) Mr. W.L. Valk (C) Mr. B.J. Drijber (C)

	Mr. B.F. Keulen (S) Mevrouw mr. M.L.C.C. Lückers (C) Mr. B.F. Assink (C) Mevrouw mr. D.J.M.W. Paridaens (S) Mr. G. Snijders (C) Mr. S.D. Lindenbergh (C) Mr. P.M. Frielink (S) Mr. M.R.T. Pauwels (B)
Plaatsvervangend advocaat-generaal	Mr. M.E. van Wees (S)
Waarnemend advocaat-generaal	Mr. R.J. Koopman (B)

Mutaties in het parket bij de Hoge Raad der Nederlanden in 2023

Benoemd tot advocaat-generaal	Mr. M.R.T. Pauwels	Per 1 januari 2023
Aangewezen tot plaatsvervangend advocaat-generaal	Mr. M.E. van Wees	Per 1 september 2023
Aangewezen tot waarnemend advocaat-generaal	Mr. R.J. Koopman	Per 1 september 2023
Ontslag verleend aan	Mr. F.F. Langemeijer Mr. P.C. Vegter Mr. R.L.H. IJzerman	Per 1 mei 2023 Per 1 september 2023 Per 1 oktober 2023

C = civiel; S = straf; B = belasting. Betrokkene maakt deel uit van de sectie binnen het parket op dit deelgebied.